

## SPIS TREŚCI

|                                                      |     |
|------------------------------------------------------|-----|
| <b>Wstęp</b> .....                                   | 5   |
| <b>CZĘŚĆ I Natura ludzka a utopia</b> .....          | 21  |
| <b>rozdział 1. Zygmunt Freud, czyli niemożliwość</b> |     |
| pozytywnej utopii .....                              | 23  |
| A. Antropologia a utopia .....                       | 23  |
| B. Natura ludzka a rozwój kultury .....              | 28  |
| <b>rozdział 2. Człowiek</b> .....                    | 42  |
| 1. Człowiek, chore zwierzę .....                     | 42  |
| A. Kaprys ewolucji .....                             | 42  |
| B. Osobowość, charakter, temperament .....           | 52  |
| 2. Psychoanaliza humanistyczna .....                 | 56  |
| A. Polemiki i konfrontacje z Freudem .....           | 56  |
| B. W kręgu neopsychoanalizy .....                    | 68  |
| 3. Filozofia religii .....                           | 72  |
| A. Inspiracje i założenia .....                      | 72  |
| B. Religie autorytarne i humanistyczne .....         | 80  |
| 4. Homo homini lupus est? .....                      | 91  |
| Polemika z etologią Konrada Lorenza                  |     |
| 5. Chore społeczeństwo czy chora jednostka? .....    | 99  |
| A. Pojęcie zdrowia psychicznego i jego               |     |
| bliskoznaczniki w koncepcjach Fromma .....           | 102 |

|                                                                                                    |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| B. Krytyka rozpowszechnionych koncepcji<br>zdrowia psychicznego .....                              | 110 |
| C. Poglądy Ericha Fromma a inne koncepcje<br>pokrewieństwa nerwicy i rozwoju<br>psychicznego ..... | 112 |
| <b>Rozdział 3. Spory i filiacje z Karolem Marksem</b> ....                                         | 128 |

## **CZEŚĆ II Zdrowe społeczeństwo** .....149

|                                                                                |     |
|--------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Rozdział 1. Uwagi o refleksji historiozoficznej Ericha<br/>Fromma</b> ..... | 151 |
| A. Sens dziejów .....                                                          | 151 |
| B. Krytyka koncepcji postępu .....                                             | 160 |
| <b>Rozdział 2. Diagnoza współczesnej cywilizacji</b> .....                     | 168 |
| A. Krytyka kapitalizmu drugiej połowy<br>XX wieku .....                        | 170 |
| B. Komunizm (realny socjalizm) jako chore<br>społeczeństwo .....               | 177 |
| <b>Rozdział 3. Zdrowe społeczeństwo</b> .....                                  | 186 |
| A. Inspiracje .....                                                            | 186 |
| B. Społeczeństwo „być” .....                                                   | 192 |
| C. O utopizmie Fromma krytycznie .....                                         | 203 |

|                                                                            |     |
|----------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Wykaz ważniejszych polskich przekładów prac<br/>Ericha Fromma</b> ..... | 213 |
|----------------------------------------------------------------------------|-----|